

## ጥያቄ 1

### በፊርማ ማሰባሰቢያ ተነሳሽነት ተደግፎ ድምጽ እንዲሰጥበት የቀረበ ሕግ

እ.ኤ.አ ከሜይ 6 ቀን 2026 ዓ.ም በፊት በሕግ መወሰኛ ምክር ቤት (ሴኔት) ወይም በተወካዮች ምክር ቤት ድምጽ ያልተሰጠበትን ከዚህ በታች የተጠቃለለውን ሕግ ይደግፋታል?

#### ማጠቃለያ

ይህ ረቂቅ ሕግ በMassachusetts የሕዝብ መዝገቦች ሕግ መሠረት በሕግ አውጪ አካል እና በርዕሰ መስተዳደር ጽህፈት ቤት የሚያዙ አብዛኛዎቹ መዝገቦች የሕዝብ መዝገቦች እንዲሆኑ ያደርጋል። ይህ ረቂቅ ሕግ የሕዝብ ፖሊሲ ልማት ጋር የተያያዙ ሰነዶችን እና በሕግ አውጪዎች እና በምርጫ ክልላቸው ነዋሪዎች መካከል የሚደረጉ ግንኙነቶችን የሕዝብ መዝገብ ሆነው ይፋ ከመሆን ነጻ የሚያደርጋቸው ሲሆን፣ ይህም የሚሆነው ግንኙነቶች ነዋሪው ከመንግሥት የሚቀርብ እርዳታ ወይም አገልግሎት ለማግኘት ወይም ደግሞ ከመንግሥት ኤጀንሲ ጋር ለመገናኘት ካቀረቡት ጥያቄ ጋር ምክንያታዊ የሆኑ ግንኙነቶች ሲኖራቸው ነው።

**አዎ የሚል ድምጽ ከሰጡ** በMassachusetts የሕዝብ መዝገቦች ሕግ መሠረት በሕግ አውጪ አካል እና በርዕሰ መስተዳደር ጽህፈት ቤት የሚያዙ አብዛኛዎቹ መዝገቦች የሕዝብ መዝገቦች እንዲሆኑ ያደርጋል።

**አይ የሚል ድምጽ ከሰጡ** በMassachusetts የሕዝብ መዝገቦች ሕግ ላይ ምንም ዓይነት ለውጥ አይደረግም።

## ጥያቄ 2

### በፊርማ ማሰባሰቢያ ተነሳሽነት ተደግፎ ድምጽ እንዲሰጥበት የቀረበ ሕግ

እ.ኤ.አ ከሜይ 6 ቀን 2026 ዓ.ም በፊት በሕግ መወሰኛ ምክር ቤት (ሴኔት) ወይም በተወካዮች ምክር ቤት ድምጽ ያልተሰጠበትን ከዚህ በታች የተጠቃለለውን ሕግ ይደግፋታል?

#### ማጠቃለያ

ይህ ረቂቅ ሕግ የCommittee for Public Counsel Services («CPCS»፣ የሕዝብ አማካሪ አገልግሎቶች ኮሚቴ) ሠራተኞች ከቀጣሪያቸው ጋር የጋራ ድርድር ውስጥ እንዲሳተፉ የተፈቀደላቸው መሆኑን ይገልጻል። ከዚህም በተጨማሪ CPCS የጋራ ድርድሩን ከስምምነት ካደረሰ በኋላ ስምምነቱን ለማስፈጸም የሚያስችለውን ገንዘብ ለማግኘት ከርዕሰ መስተዳደሩ በጀት እንዲጠይቅ ያስገድደዋል።

**አዎ የሚል ድምጽ ከሰጡ** የCommittee for Public Counsel Services ሠራተኞች ከቀጣሪያቸው ጋር በጋራ ለመደራደር ማህበር መመስረት እንደሚችሉ የሚገልጽ ይሆናል።

**አይ የሚል ድምጽ ከሰጡ** የCommittee for Public Counsel Services ሠራተኞች የሥራ ግንኙነትን በሚቆጣጠረው ሕግ ላይ ምንም ዓይነት ለውጥ አይደረግም።

## ጥያቄ 3

### በፊርማ ማሰባሰቢያ ተነሳሽነት ተደግፎ ድምጽ እንዲሰጥበት የቀረበ ሕግ

እ.ኤ.አ ከሜይ 6 ቀን 2026 ዓ.ም በፊት በሕግ መወሰኛ ምክር ቤት (ሴኔት) ወይም በተወካዮች ምክር ቤት ድምጽ ያልተሰጠበትን ከዚህ በታች የተጠቃለለውን ሕግ ይደግፋታል?

### ማጠቃለያ

ይህ ረቂቅ ሕግ የፖለቲካ ፓርቲ የመጀመሪያ ደረጃ ምርጫዎችን (ፕራይመሪ) ከስቴት ምርጫዎች ላይ የሚያስወግዳቸው ሲሆን፣ በምትካቸውም ሁሉም እጮች፣ የፓርቲ አባልነታቸው ሳይገድባቸው፣ በአንድ ድምጽ መስጫ ወረቀት ላይ የሚዘረዘሩበት እና መራጮች በድምጽ መስጫ ወረቀቱ ላይ ላለ ማንኛውም እጮ ድምጽ መስጠት የሚችሉበት አንድ ወጥ፣ ሁሉንም ፓርቲዎች ያካተተ የመጀመሪያ ደረጃ ምርጫ (ፕራይመሪ) ሥርዓት ይመሠርታል። በመጀመሪያ ደረጃ ምርጫው (ፕራይመሪው) ላይ ከፍተኛውን ድምጽ ያገኙት ሁለት እጮች ወደ አጠቃላይ ምርጫው የድምጽ መስጫ ወረቀት እንዲተላለፉ ይደረጋል።

ይህ ረቂቅ ሕግ ለርዕሰ መስተዳደር እና ለምክትል ርዕሰ መስተዳደር የቀረቡ እጮች በመጀመሪያ ደረጃ ምርጫው (ፕራይመሪ) ላይ በጋራ እንዲወዳደሩ እና በድምጽ መስጫ ወረቀቱ ላይ በጋራ እንዲዘረዘሩ የሚጠይቅ ይሆናል።

ይህ ረቂቅ ሕግ በስቴት ደረጃ ለማንኛውም የጽሕፈት ቤት ቦታ እጮችን አቅርቦ፣ በስቴት የመጀመሪያ ደረጃ ምርጫ ላይ ከተሰጡት ድምጾች ቢያንስ 3% ያህሉን ያገኘ ማንኛውም ቡድን የፖለቲካ ፓርቲ መደብ እንዲሰጠው ያደርጋል።

**አዎ የሚል ድምጽ** ከሰጡ ለስቴት ምርጫዎች የሚደረጉ የተለዩ የፓርቲ የመጀመሪያ ደረጃ ምርጫዎችን የሚያስወግድ ሲሆን፣ ሁሉም እጮች በአንድ የድምጽ መስጫ ወረቀት ላይ የሚታዩበት፣ መራጮች ለማንኛውም እጮ ድምጽ መስጠት የሚችሉበት እና ከፍተኛ ድምጽ ያገኙት ሁለቱ እጮች ወደ አጠቃላይ ምርጫው የሚያልፉበት አንድ ነጠላ የመጀመሪያ ደረጃ ምርጫ (ፕራይመሪ) እንዲኖር ያደርጋል።

**አይ የሚል ድምጽ** ከሰጡ የመጀመሪያ ደረጃ ምርጫዎችን (ፕራይመሪዎችን) በሚቆጣጠሩ ሕጎች ላይ ምንም ዓይነት ለውጥ አይደረግም።

### ጥያቄ 4

#### በፊርማ ማሰባሰቢያ ተነሳሽነት ተደግፎ ድምጽ እንዲሰጥበት የቀረበ ሕግ

እ.ኤ.አ ከሜይ 6 ቀን 2026 ዓ.ም በፊት በሕግ መወሰኛ ምክር ቤት (ሴኔት) ወይም በተወካዮች ምክር ቤት ድምጽ ያልተሰጠበትን ከዚህ በታች የተጠቃለለውን ሕግ ይደግፋታል?

### ማጠቃለያ

ይህ ረቂቅ ሕግ ብቁ የሆኑ ግለሰቦች በምርጫ ቀን ድምጽ ለመስጠት እንዲመዝገቡ ወይም የምርጫ ምዝገባ አድራሻቸውን እንዲያስተካክሉ ይፈቅዳል።

ድምጽ ለመስጠት ብቁ የሆነ ግለሰብ በምርጫ ቀን ድምጽ ለመስጠት በተዘጋጁ ሰዓታት ላይ በሚኖርበት ቀበሌ ውስጥ ወደሚገኘው ድምጽ መስጫ ጣቢያ በመሄድ፣ የመኖሪያ ማረጋገጫ በማቅረብ እና በጽሑፍ የተዘጋጀ ቃለ መሐላ በመፈረም ድምጽ ለመስጠት መመዝገብ ይችላል። የመኖሪያ ማረጋገጫ ትክክለኛ የፎቶ መታወቂያ ወይም የግለሰቡን ስም እና የሚኖርበትን አድራሻ የሚያሳይ ወቅታዊ የአገልግሎት ክፍያ መጠየቂያ ቢል፣ የባንክ መግለጫ፣ ከመንግሥት የተገኘ ቼክ፣ የመኖሪያ ቤት ኪራይ ውል፣ የገመድ አልባ ስልክ መግለጫ፣ የደመወዝ ክፍያ፣ ወቅታዊ የተማሪ ክፍያ መግለጫ ወይም ከድህረ-ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤት የተገኘ ሌላ ሰነድ ወይም ሌላ የመንግሥት ሰነድ ወይም ደብዳቤ ሰነድ ሊሆን ይችላል። በጽሑፍ የተዘጋጀው ቃለ መሐላ ግለሰቡ የUnited States ዜጋ መሆኑን፣ ቢያንስ 18 ዓመቱ መሆኑን፣ በሕግ ድምጽ እንዳይሰጥ ያልተከለከለ መሆኑን እንዲሁም በተመሳሳይ ምርጫ በሌላ ቦታ ድምጽ እንዳልሰጠ እና እንደማይሰጥ እንዲያረጋግጥ ይጠይቃል። ቃለ መሐላው ግለሰቡ ሀሳተኛ መረጃ

መስጠት ከ5 ዓመት በማይበልጥ እስራት ወይም ከ10,000 ዶላር በማይበልጥ ቅጣት ወይም በሁለቱም የሚያስቀጣ ወንጀል መሆኑን እንዲቀበል ይጠይቃል።

አንድ ግለሰብ የመኖሪያ ማረጋገጫ ካላቀረበ ጊዜያዊ ድምጽ እንዲሰጥ የሚፈቀድለት ሲሆን፣ ይህ ድምጽ ተቀባይነት የሚኖረው ግለሰቡ ድምጽ የሚሰጠው ለሙኒሲፓል ምርጫ ከሆነ ድምጽ መስጫ ጣቢያዎቹ ከመዘጋታቸው በፊት፣ ለስቴት የመጀመሪያ ደረጃ ምርጫዎች (ፕራይመሪ) ከሆነ ከተጠናቀቁ በኋላ ባሉት ሁለቱ ቀናቶች ውስጥ ወይም ለስቴት ምርጫ ከሆነ ደግሞ ከተጠናቀቀ በኋላ ባሉት ስድስት ቀናቶች ውስጥ ማረጋገጫውን ማቅረብ ከቻለ ብቻ ነው።

በምርጫ ቀን ድምጽ ለመስጠት የሚመዘገቡ ግለሰቦች በዕለቱ በሚካሄደው ምርጫ እንዲሁም ወደፊት በሚካሄዱ ምርጫዎች ላይ ድምጽ ለመስጠት የሚመዘገቡ ይሆናል።

ቀደም ሲል ድምጽ ለመስጠት የተመዘገቡ ግለሰቦች በምርጫ ቀን የፖለቲካ ፓርቲ አባልነታቸውን መቀየር አይችሉም።

ረቂቅ ሕጉ እ.ኤ.አ ከጃንዋሪ 1 ቀን 2028 ዓ.ም ጀምሮ ሥራ ላይ ይውላል።

**አዎ የሚል ድምጽ** ከሰጡ ብቁ ዜጎች በምርጫ ቀን ድምጽ በሚሰጡበት ጣቢያቸው ላይ ድምጽ ለመስጠት እንዲመዘገቡ ወይም የምርጫ ምዝገባ አድራሻቸውን እንዲያስተካክሉ ይፈቅዳል።

**አይ የሚል ድምጽ** ከሰጡ የምርጫ ምዝገባን በሚያስተዳድሩ ሕጎች ላይ ምንም ዓይነት ለውጥ አይደረግም።

## ጥያቄ 5

### በፊርማ ማሰባሰቢያ ተነሳሽነት ተደግፎ ድምጽ እንዲሰጥበት የቀረበ ሕግ

እ.ኤ.አ ከሜይ 6 ቀን 2026 ዓ.ም በፊት በሕግ መወሰኛ ምክር ቤት (ሴኔት) ወይም በተወካዮች ምክር ቤት ድምጽ ያልተሰጠበትን ከዚህ በታች የተጠቃለለውን ሕግ ይደግፋታል?

#### ማጠቃለያ

ይህ ረቂቅ ሕግ ስቴቱ በየዓመቱ በሚሰበስበው ገቢ ላይ የተቀመጠውን ገደብ ይለውጣል። ይህ ምክንያት ሀሳብ የስቴቱ ዓመታዊ ገቢ በMassachusetts ባለፉት ሦስት ዓመታት ውስጥ ያለው አማካይ የሰዓት ክፍያ እና የደመወዝ ዕድገት ምጣኔ ካለፈው ዓመት የተጣራ የስቴት ገቢ መጠን ጋር ተሰልቶ ከሚገኘው መጠን እንዳያልፍ ገደብ ያስቀምጣል። በየዓመቱ በስቴቱ የሚሰበስበው የገቢ መጠን ገደቡን የሚያልፍ ከሆነ፣ የተረፈው መጠን በሚቀጥለው ዓመት ለግብር ከፋዮች ተመላሽ ይደረጋል። ረቂቅ ሕጉ የገቢ ገደቡን ሲያሰላ እና የስቴቱ ገቢ ገደቡን ማለፉን ሲወስን፣ ከ1 ሚሊዮን ዶላር በላይ ከሆኑ ገቢዎች ላይ የሚገኘውን ሁሉንም ተጨማሪ ግብር (ሱርታክስ) ያካትታል።

የረቂቅ ሕጉ ሁሉም ድንጋጌዎች እ.ኤ.አ ከጁላይ 1 ቀን 2027 ዓ.ም ጀምሮ ሥራ ላይ ይውላሉ።

ረቂቅ ሕጉ ከጸደቀ በኋላ የትኛውም ክፍሉ ውድቅ ቢደረግ፣ የቀሩት ክፍሎች ተፈጻሚ ሆነው እንደሚቀጥሉ ይደነግጋል።

**አዎ የሚል ድምጽ** ከሰጡ የስቴቱ ገቢ መሰብሰቢያ ገደብ የሚለወጥ ሲሆን፣ ገደቡም በቀድሞው ዓመት የተሰበሰበው ገቢ ከአማካይ የሰዓት ክፍያ እና የደመወዝ ዕድገት ምጣኔ ጋር ተደምሮ ከሚኖረው ገደብ ጋር እንዲያያዝ፣ ይህንንም ገደብ ካለፈ ተመላሽ እንዲሆን ያደርጋል።

**አይ የሚል ድምጽ** ከሰጡ ከስቴቱ የገቢ ስብሰባ አንጻር ባለው ሕግ ላይ ምንም ዓይነት ለውጥ አይደረግም።

## ጥያቄ 6

### በፊርማ ማሰባሰቢያ ተነሳሽነት ተደግፎ ድምጽ እንዲሰጥበት የቀረበ ሕግ

እ.ኤ.አ ከሜይ 6 ቀን 2026 ዓ.ም በፊት በሕግ መወሰኛ ምክር ቤት (ሴኔት) ወይም በተወካዮች ምክር ቤት ድምጽ ያልተሰጠበትን ከዚህ በታች የተጠቃለለውን ሕግ ይደግፋታል?

#### ማጠቃለያ

ይህ ረቂቅ ሕግ ሕግ አውጪው በሚያወጣው በጀት መሠረት ለመጀመሪያው የሥራ ዓመት ከስፖርት ዕቃዎች፣ የመዝናኛ ተሽከርካሪዎች እና የጎልፍ መጫወቻ ሜዳዎች ሽያጭ እና አጠቃቀም ከተሰበሰበው የስቴት ግብር 50% የሚቀበል Nature for All Fund (ተፈጥሮ ለሁሉም ፈንድ) የተሰኘ ፈንድ ያቋቁማል። እ.ኤ.አ ከጁላይ 1 ቀን 2028 ዓ.ም በኋላ Nature for All Fund ሕግ አውጪው በሚያወጣው በጀት መሠረት ከስፖርት ዕቃዎች፣ መዝናኛ ተሽከርካሪዎች እና ጎልፍ መጫወቻ ሜዳዎች ሽያጭ እና አጠቃቀም የተሰበሰበውን 100% የስቴት ግብር መቀበል ይጀምራል። ለNature for All Fund የሚላከው የሽያጭ ግብር ገቢ ወደ Massachusetts Bay Transportation Authority State and Local Contribution Fund (የMassachusetts Bay የትራንስፖርት ባለሥልጣን የስቴት እና በአካባቢው የሚገኙ መዋጮች ፈንድ) እና School Modernization and Reconstruction Trust Fund (ትምህርት ቤቶችን ከዘመኑ ጋር ለማራመድ እና መልሶ ለመገንባት የተዘጋጀ ፈንድ) የሚተላለፈውን የሽያጭ ግብር ገቢ አያካትትም። ረቂቅ ሕጉ የስቴት Executive Office of Energy and Environmental Affairs (የኢነርጂ እና አካባቢ ጥበቃ ሥራ አስፈጻሚ ጽሕፈት ቤት) ገንዘቡን በNature for All Fund ላይ ለተፈጥሮ ሀብት ጥበቃ እንዲያወጣ ያስችለዋል።

ረቂቅ ሕጉ ለNature for All Fund የሚደረጉ ሕዝባዊ እና የግል ልገሳዎችን ይፈቅዳል። ረቂቅ ሕጉ የስቴት የፋይናንስ ተቆጣጣሪ ባለሥልጣን በበጀት ዓመቱ ማብቂያ ላይ የተረፈውን ፈንድ ከNature for All Fund ማስተላለፍ እንዳይችል ይከለክላል። እንዲሁም የስቴት ኤጀንሲዎች፣ ሙኒሲፓሊቲዎች፣ በተፈጥሮ ሀብት ጥበቃ ላይ የተሰማሩ የሕዝብ በጎ አድራጎች ድርጅቶች፣ የኔቲቭ አሜሪካዊያን ጎሳ መንግሥታት እና ሌሎች ክልላዊ የሕዝብ አካላት ከNature for All Fund ገንዘብ እንዲቀበሉ ያስችላል።

የተፈጥሮ ሀብት ጥበቃ የመጠጥ ውሃን፣ ጅረቶችን፣ ወንዞችን፣ ሀይቆችን፣ የባህር ዳርቻዎችን፣ እርሻዎችን፣ ደኖችን፣ ክፍት ቦታዎችን እና የጥንታዊ ባህላዊ ጠቀሜታ ያላቸውን መሬቶች እና የተፈጥሮ ሀብቶች ለመጠበቅ የሚደረጉ የመሬት ጥበቃ ወይም እድሳት ሥራዎችን ያካትታል። የተፈጥሮ ሀብት ጥበቃ ፓርኮችን፣ የእግር ጉዞ መንገዶችን፣ አረንጓዴ አደባባዮችን ወይም የውጪ መዝናኛ አገልግሎቶችን መፍጠር፣ ማሻሻል እና ማስተዳደርንም ያካትታል።

ረቂቅ ሕጉ አምስት የስቴት ባለሥልጣናትን እና በርዕሰ መስተዳደሩ የተሾሙ አሥር የሕዝብ አባላትን ያካተተ 15 አባላት ያሉት የNature for All Board ያቋቁማል። ረቂቅ ሕጉ አሥሩ የሕዝብ አባላት በበቂ መልኩ ውክልና ያላገኙ ማኅበረሰቦችን እና ነባር ሕዝቦችን እንዲወክሉ እንዲሁም የተፈጥሮ ሀብት ጥበቃ ሙያ ወይም ልምድ ያለው ቢያንስ አንድ ሰው እንዲያካትቱ ይጠይቃል። ረቂቅ ሕጉ Executive Office of Energy and Environmental Affairs ፈንዱን ለማስተዳደር የሠራተኞች ቅጥር እንዲያከናውን ከNature for All Fund ገንዘብ እንዲያወጣ ያስችለዋል። ረቂቅ ሕጉ ከዚህ በተጨማሪ የNature for All Board በNature for All Fund ውስጥ ያለው ገንዘብ እንዴት ጥቅም ላይ መዋል እንዳለበት፣ ወጪውም ከአካባቢያዊ ፍትሕ መርሆዎች ጋር መጣጣሙን፣ ለነባር ሕዝቦች ጥንታዊና ባህላዊ ጠቀሜታ ላላቸው መሬቶች እና የተፈጥሮ ሀብቶች ተደራሽነትን እና እድሳትን ማመቻቸቱን፣ ተመጣጣኝ ዋጋ ያላቸውን መኖሪያ ቤቶች ማበረታታቱን እንዲሁም ከሌሎች ወጪዎች እና ግምጃ ቤት ሰነዶች (ቦንድ) ጉዳዮች ጋር መጣጣሙን የሚያረጋግጡ ደንቦችን እንዲያወጣ ይደነግጋል።

ረቂቅ ሕጉ የስቴት የExecutive Office of Energy and Environmental Affairs በአካባቢያዊ ፍትሕ ሥር የሚገኙ ሕዝቦች በሚኖሩባቸው ከተሞች እና ወረዳዎች ውስጥ መሬት ለመግዛት ወይም ለማሻሻል የወጣውን ፈንድ በተመለከተ ስቴት ላይ ጋጃቸው በርካታ ኮሚቴዎች ዓመታዊ ሪፖርት እንዲያቀርብ ይጠይቃል።

ረቂቅ ሕጉ እ.ኤ.አ ከጁላይ 1 ቀን 2027 ዓ.ም ጀምሮ ሥራ ላይ ይውላል።

**አዎ የሚል ድምጽ** ከሰጡ በስተቀር ዕቃዎች እና በመዝናኛ ተሽከርካሪዎች ሽያጭ እና አጠቃቀም እና በጎልፍ መጫወቻ ሜዳዎች አጠቃቀም ላይ የተሰበሰቡ አንዳንድ የስቴት ግብሮችን የሚቀበል ለተፈጥሮ ሀብት ጥበቃ ሊውል የሚችል ፈንድ ይቋቋማል።

**አይ የሚል ድምጽ** ከሰጡ ይህ የተፈጥሮ ሀብት ጥበቃ ፈንድ እንዳይፈጠር የሚያደርገው ወይም የሽያጭ እና አጠቃቀም ግብሮች እንዴት ጥቅም ላይ እንደሚውሉ የማይቀይረው ይሆናል።

## ጥያቄ 7

### በፊርማ ማሰባሰቢያ ተነሳሽነት ተደግፎ ድምጽ እንዲሰጥበት የቀረበ ሕግ

እ.ኤ.አ ከሜይ 6 ቀን 2026 ዓ.ም በፊት በሕግ መወሰኛ ምክር ቤት (ቤኔት) ወይም በተወካዮች ምክር ቤት ድምጽ ያልተሰጠበትን ከዚህ በታች የተጠቃለለውን ሕግ ይደግፋታል?

#### ማጠቃለያ

ይህ ረቂቅ ሕግ ለመኖሪያነት በተቀመጡ ዞኖች ውስጥ የአንድ-ቤተሰብ ቤቶች እንዲገነቡ የሚያስችል ሲሆን፣ ይህም የሚሆነው ሊገነባበት የታቀደው መሬት ቢያንስ 5,000 ካሬ ጫማ ከሆነ፣ ከሚያወስነው ጎዳና፣ መንገድ ወይም የሕዝብ መጓጓዣ መስመር የሚለየው ቢያንስ 50 ጫማ መሬት ካለው እና የሕዝብ ፍላጎት ማስወገጃ እና የውሃ አገልግሎት ካለው ነው።

ረቂቅ ሕጉ ከተሞች እና ወረዳዎች የእነዚህን የአንድ-ቤተሰብ ቤቶች ቁመት፣ ከአጎራባች ሕንጻዎች ያላቸውን ርቀት፣ ክፍት ቦታቸውን፣ የመኪና ማቆሚያ መስፈርቶቻቸውን እንዲሁም ለአጭር ጊዜ ኪራይ መቅረብ መቻል አለመቻላቸውን ጨምሮ የተወሰኑ ገጽታዎቻቸውን ምክንያታዊ በሆነ መልኩ እንዲቆጣጠሩ ያስችላቸዋል። ረቂቅ ሕጉ ከዚህ በተጨማሪ Executive Office of Housing and Livable Communities (የቤቶች እና ለኑሮ አመቺ ማህበረሰቦች ግንባታ ሥራ አስፈጻሚ ጽህፈት ቤት) ረቂቅ ሕጉን ለማስተዳደር የሚያስችሉ መመሪያዎችን ወይም ደንቦችን እንዲያወጣ ያስችላቸዋል።

**አዎ የሚል ድምጽ** ከሰጡ ለመኖሪያነት በተዘጋጁ አካባቢዎች ላይ በሚገኙ 5,000 ካሬ ጫማ ወይም ከዚያ በላይ በሆኑ መሬቶች ላይ የአንድ-ቤተሰብ ቤቶች እንዲገነቡ የሚያስችል ሲሆን፣ በቤቶቹም የተወሰኑ ገጽታዎች ላይ ተገቢው የአካባቢ ደንብ ተፈጻሚ ይሆናል።

**አይ የሚል ድምጽ** ከሰጡ የአንድ-ቤተሰብ ቤቶችን ከመገንባት አንጻር በሕጉ ላይ ምንም ዓይነት ለውጥ አይደረግም።

## ጥያቄ 8

### በፊርማ ማሰባሰቢያ ተነሳሽነት ተደግፎ ድምጽ እንዲሰጥበት የቀረበ ሕግ

እ.ኤ.አ ከሜይ 6 ቀን 2026 ዓ.ም በፊት በሕግ መወሰኛ ምክር ቤት (ቤኔት) ወይም በተወካዮች ምክር ቤት ድምጽ ያልተሰጠበትን ከዚህ በታች የተጠቃለለውን ሕግ ይደግፋታል?

#### ማጠቃለያ

ረቂቅ ሕጉ በMassachusetts ውስጥ ለአዋቂዎች መዝናኛነት ጥቅም ላይ የሚውል ማሪዋናን በችርቻሮ መሸጥን ሕጋዊ የሚያደርጉ፣ የሚቆጣጠሩ እና ግብር የሚያስከፍሉ ሕጎችን በመሻር፣

Massachusetts ውስጥ በሕጋዊ መንገድ ሊያዝ የሚችለውን የማሪዋና ዓይነት እና መጠን ይለውጣል። ረቂቅ ሕጉ ከዚህ በተጨማሪ 21 ዓመት እና ከዚያ በላይ የሆኑ ግለሰቦች በጥቅሉ 1 አውንስ ወይም ከዚያ ያነሰ ማሪዋና መያዝ እንዲችሉ የሚፈቅድ፤ ከዚህም ውስጥ በቅመማ የተዘጋጀ የማሪዋና ዘይት (ኮንሰንትሬት) መጠን ከ5 ግራም ያልበለጠ መሆን እንዳለበት የሚገልጽ ሲሆን፤ ለሌላ 21 ዓመት እና ከዚያ በላይ ለሆነ ሰው ደግሞ በጥቅሉ 1 አውንስ ወይም ከዚያ ያነሰ ማሪዋና በስጦታ መልኩ መስጠት እንዲችሉ የሚፈቅድ፤ ከዚህም ውስጥ በቅመማ የተዘጋጀ የማሪዋና ዘይት (ኮንሰንትሬት) መጠን ከ5 ግራም ያልበለጠ መሆን እንዳለበት የሚገልጽ ይሆናል። ረቂቅ ሕጉ ከ1 እና 2 አውንስ መካከል ያለውን የማሪዋና ይዞታን ለመቅጣት የ100 ዶላር መቀጮ እንዲጣል እና የተያዘው ማሪዋና እንዲወረስ ያደርጋል።

ረቂቅ ሕጉ 21 ዓመት እና ከዚያ በታች የሆኑ ግለሰቦች 2 አውንስ ወይም ከዚያ ያነሰ ማሪዋና ይዘው ከተገኙ የ100 ዶላር መቀጮ፤ የተያዘው ማሪዋና እንዲወረስ፤ የአደንዛዥ ዕፅ እና የማኅበረሰብ አገልግሎት ግንዛቤ ፕሮግራም እንዲያጠናቅቁ እንዲሁም ለወላጆቻቸው ወይም ሕጋዊ አሳዳጊዎቻቸው ስለተፈጠረው የደንብ ጥሰት እና ተግባራዊ ስለሆነው ቅጣት ማሳወቂያ እንዲደርሳቸው የሚያደርግ የደንብ ጥሰት ተደርጎ እንዲያዝ ያደርገዋል።

ረቂቅ ሕጉ በአሁኑ ጊዜ ፍቃድ ያላቸው ለአዋቂዎች መዝናኛነት ማሪዋና የሚሸጡ ንግዶች ፍቃድ ያለው የሕክምና ማሪዋና አከፋፋይ ለመሆን በተፋጠነ ሁኔታ ማመልከት የሚችሉበትን አሠራር የሚያመቻች ሲሆን፤ በክምችት የቀራቸውንም ለአዋቂዎች መዝናኛነት የተዘጋጀ ማሪዋና ለሕክምና ማሪዋና አከፋፋዮች እንዲሸጡ ያስችላቸዋል። ረቂቅ ሕጉ የCannabis Control Commission (የካናቢስ ቁጥጥር ኮሚሽን) በበታው እንዲቆይ የሚያደርገው ሲሆን፤ የሕክምና ማሪዋና ገበያውን ብቻ እንዲቆጣጠር በማድረግ ግን የሥልጣን ገደብ ማሻሻያ ያደርግበታል።

ረቂቅ ሕጉ ከጸደቀ በኋላ የትኛውም ክፍሉ ውድቅ ቢደረግ፤ የቀሩት ክፍሎች ተፈጻሚ ሆነው እንደሚቀጥሉ ይደነግጋል።

ረቂቅ ሕጉ እ.ኤ.አ ከጃንዋሪ 1 ቀን 2028 ዓ.ም ጀምሮ ሥራ ላይ ይውላል።  
**አዎ የሚል ድምጽ** ከሰጡ ለአዋቂዎች መዝናኛነት ጥቅም ላይ የሚውል ማሪዋናን በሕጋዊ መልኩ በችርቻሮ መሸጥን፤ ቁጥጥርን እና ግብር መጣልን የሚከለክል ሲሆን፤ ማሪዋናን በመያዝ ላይ የተቀመጡ ቅጣቶችንም ይለውጣል።

**አይ የሚል ድምጽ** ከሰጡ ከማሪዋና አንጻር በሕጉ ላይ ምንም ዓይነት ለውጥ አይደረግም።

## ጥያቄ 9

### በነባር ሕግ ላይ የሚሰጥ ሕዝባዊ ውሳኔ

እ.ኤ.አ በጁላይ 18 ቀን 2024 ዓ.ም በሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት 124 ለ33 ድምጽ አግኝቶ የጸደቀውን እና እ.ኤ.አ በጁላይ 18 ቀን 2024 ዓ.ም በሴኔቱ 35 ለ5 ድምጽ አግኝቶ የጸደቀውን ከዚህ በታች የተጠቃለለውን ሕግ ያጸድቁታል?

### ማጠቃለያ

ይህ ሕግ የጦር መሳሪያዎችን በሚቆጣጠሩት የMassachusetts ሕጎች ላይ በርካታ ለውጦችን ያደርጋል።

ሕጉ የትምህርት ቤት አስተዳዳሪዎች እና ፈቃድ ያላቸው የጤና እንክብካቤ አቅራቢዎች አንድ ግለሰብ ለራሱ ወይም ለሌሎች አደጋ ከሆነ የጦር መሳሪያ ፈቃዶችን፤ የመያዝ ፍቃዶችን እና የጦር መሳሪያዎችን እንዲያስረክብ ወይም እንዲተው የሚጠይቅ Extreme Risk Protection Order (የአደጋ ተጋላጭነት ከፍተኛ በሚሆኑባቸው ሁኔታዎች ላይ ተግባራዊ የሚሆን ትዕዛዝ) ፍርድ ቤቱ እንዲሰጥ

መጠየቅ ከሚፈቀድላቸው አካላት ጎራ ጋር ይመድባቸዋል። ሕጉ ከዚህ በተጨማሪ ፍርድ ቤቱ የHarassment Prevention Order (ጥቃት መከላከያ ትዕዛዝ) ሲሰጥ፣ የጦር መሳሪያዎችን ፈቃዶች፣ የመያዝ ፍቃዶች እና የጦር መሳሪያዎችን እንዲያስረክብ ትዕዛዝ ሊሰጥ እንደሚችል ይደነግጋል።

ሕጉ ሊገኙ የማይችሉ «ቤት ውስጥ የተሠሩ ወይም መለያ ቁጥር የሌላቸው ሽጉጥ» የጦር መሳሪያዎችን በመያዝ፣ በመፍጠር እና በማስተላለፍ ላይ ቅጣቶችን የሚጥል ሲሆን፣ ውድ የድሮ መሳሪያዎችን (አንቲክስ) ወይም በቅርስነት (ሬሊኮችን) የተያዙትን ሳይጨምር ሁሉም የጦር መሳሪያዎች፣ በቀላሉ ወደ ተጠናቀቀ ምርት ሊለወጡ የሚችሉ ያልተጠናቀቁ ፍሬሞችን እና ተቀባዮችን ጨምሮ መለያ ቁጥሮች እንዲኖራቸው ይጠይቃል። ሕጉ በ3ዲ-የታተመ ሽጉጦችን የመሳሰሉ በግል የተሠሩ ሽጉጦችን ሊገኙ የማይችሉ «ቤት ውስጥ የተሠሩ ወይም መለያ ቁጥር የሌላቸው ሽጉጥ» የጦር መሳሪያዎችን በሚቆጣጠሩት ድንጋጌዎች ውስጥ ያካትታል።

ሕጉ የጦር መሳሪያዎች ፈቃድ መስፈርቶችን እንደሚከተለው ይለውጣል፡- (1) በአካባቢው ያሉት ፈቃድ ሰጪ ባለሥልጣናት የጦር መሳሪያዎችን የመያዝ ፈቃድን፣ የጦር መሳሪያ መታወቂያ ካርዶችን እና የጦር መሳሪያዎችን የመሸጥ ፈቃዶችን ለመጠየቅ የሚገቡ ማመልከቻዎችን በሚገመግሙበት አሠራር ከስቴቱ ቀደም ሲል የተሰጠን ፈቃድ እና የፈቃዱን መረጃ እንዲጠይቁ የሚፈቅድ ሲሆን፣ ከዚህም በተጨማሪ ፈቃድ ተያቂው አካል በግዳጅ የአእምሮ ጤና ተቋም ገብቶ ከነበረ የሚያሳይ መረጃን ከማግኘት በተጨማሪ በፍርድ ቤት ውድቅ የተደረጉ በግዳጅ የአእምሮ ጤና ተቋም ይግቡ ጥያቄዎችንም መመለከት ያስችለዋል፤ (2) አንድ ግለሰብ ከፊል አውቶማቲክ የጦር መሳሪያዎችን (ራይፍሎችን) ወይም አፈ ሙዞችን (ሾትጋኖችን) በባለቤትነት ለመያዝ 21 ዓመት እንዲሞላው ያስገድዳል፤ (3) የጦር መሳሪያ መጥፋት ወይም ስርቆት ሪፖርት ባለማድረግ ለሁለተኛ ጊዜ ጥፋት እስከ ስድስት ወር የሚደርስ እስራት የማግኘት ዕድልን ይጨምራል፤ እና (4) 12-15 ዓመት የሆናቸው ልጆች በወላጅ ፈቃድ ለራሳቸው መከላከያ የሚረጩ የስፕሪንግ ፈቃድ ለማመልከት የሚያስችላቸው ሲሆን፣ ከ15 እስከ 18 ዓመት የሆናቸው ደግሞ በራሳቸው እንዲያመለክቱ ያስችላቸዋል።

ሕጉ በአካባቢው የሚገኙ የጦር መሳሪያ ፈቃድ ሰጪ ባለሥልጣናት የጦር መሳሪያ ነጋዴዎችን የመመርመር ኃላፊነትን ለስቴት ፖሊሲ እንዲያስተላልፉ ይፈቅዳል። ሕጉ በአካባቢው የሚገኙ ፈቃድ ሰጪ ባለሥልጣናት በእነዚያ ምርመራዎች ዙሪያ አጠቃላይ ሥልጠና እንዲከታተሉ ያስገድዳል። ነጋዴዎች ጊዜያቸው ያለፈባቸውን ወይም የታገዱ ፈቃዶችን እንዲያጥቁ እና ለስቴቱ እና ለአካባቢው ፈቃድ ሰጪ ባለሥልጣናት ሪፖርት እንዲያደርጉ ያስገድዳል።

ሕጉ «አውቶማቲክ የጦር መሳሪያ (ማሽን ገን)» የሚለውን ትርጉም በመቀየር ባምፕ ስቶኮችን፣ የቃታ መሳሪያዎችን (ትሪገር ክራንክስ)፣ የግሎክ ማብሪያዎችን እና አውቶ ሲኖችን በባለቤትነት መያዝን እና መጠቀምን ቅጣት ከሚያስከትሉ መሳሪያዎች መካከል እንዲካተቱ ያደርጋል። «ድምጽ ማፈኛ» የሚለውን ትርጉም ድምጽ ማፈኛ ለመገንባት የሚያገለግሉ ክፍሎችን እንዲያካትት ያሰፋዋል።

ሕጉ አንድ የጦር መሳሪያ ከባድ ጥቃት-ፈጻሚ የጦር መሳሪያ ተብሎ የሚወሰንባቸውን መንገዶች እንዲሁም አንድ ሰው በባለቤትነት የያዛቸውን ከባድ ጥቃት-ፈጻሚ መሳሪያዎች እና ትልልቅ አቅም ያላቸውን የጥይት መመገቢያ መሳሪያዎች በባለቤትነት ይዞ መቀጠል የሚችልባቸውን ሁኔታዎች ያብራራል።

ሕጉ የስቴቱ Firearm Control Advisory Board (የጦር መሳሪያዎች ቁጥጥር አማካሪ ቦርድ) እና Secretary of Public Safety and Security (የሕዝብ ሰላም እና ደህንነት ዋና ጸሐፊ) የተከለከሉትን ከባድ ጥቃት ፈጻሚ የጦር መሳሪያዎች፣ ተቀባይነት ያላቸውን የጦር መሳሪያዎች እና ለዲላማ ተኩስ

ለሽያጭ ሊቀርቡ የሚችሉትን የቦር መሳሪያዎች ዝርዝር እንዲገመግሙ እና ወቅታዊነታቸውን እንዲጠብቁ ያስገድዳል።

ሕጉ የቦር መሳሪያዎችን በተሸከረከሪዎች እና ኤቲቪዎች ውስጥ መያዝን እና ማጓጓዝን የሚመለከቱ መስፈርቶችን ያብራራል። የተወሰኑ ልዩ ሁኔታዎችን ሳይጨምር በመንግሥት ሕንጻዎች፣ በድምጽ መስጫ ጣቢያዎች እና በትምህርት ቤቶች ውስጥ የቦር መሳሪያዎችን መያዝ ይከለክላል።

ሕጉ ወደ ስቴቱ የሚገቡም ሆነ የሚወጡ መረጃዎች የሚሰበሰቡበትን እና ሪፖርት የሚደረጉበትን መስፈርቶች የሚያስፋፋ ሲሆን፣ ስም የማይገልጽ የተሰባጠረ የቦር መሳሪያ መረጃ የያዘ፣ በሕዝብ ተደራሽ መሆን የሚችል ዳሽቦርድ እና ይህን መረጃ የሚያጠና ኮሚሽንም ይፈጥራል።

ሕጉ የስቴቱ ፖሊስ መሳሪያ ለመያዝ ወይም የቦር መሳሪያ መታወቂያ ካርዶች ለማውጣት ለሚፈልጉ አዲስ አመልካቾች ሥልጠና እና ፈተና እንዲሰጥ ያስገድዳል።

ሕጉ ሁለት ልዩ የሕግ አውጪ ኮሚሽኖችን ያቋቁማል፡- አንዱ ለጥቃት መከላከያ አገልግሎቶች የሚቀርብ የገንዘብ ድጋፍን የሚመረምር ሲሆን፣ አንዱ ደግሞ አዳዲስ የቦር መሳሪያዎች ቴክኖሎጂን የሚያጠና ይሆናል።

ሕጉ የቦር መሳሪያ ተኩሶ፣ አገልግሎት ላይ ያለ ሕንጻን መምታት ወንጀል ያደርጋል።

**አዎ የሚል ድምጽ** ከሰጡ ቤት ውስጥ የተሠሩ ወይም መለያ ቁጥር የሌላቸው ሽጉሮችን፣ አውቶማቲክ ሽጉሮችን እና ከባድ ጥቃት ፈጻሚ የቦር መሣሪያዎችን ጨምሮ የቦር መሳሪያዎች ቁጥጥርን የሚጨምረው ሕግ በቦታው ያቆያል።

**አይ የሚል ድምጽ** ከሰጡ ይህንን ሕግ የሚሸረው ይሆናል።